

Til Olje- og energidepartementet

Deres ref:

Vår ref: JIM

Dato: 10. desember 2020

Innspill til Stortingsmelding om langsiktig verdiskaping fra norske energiressurser

Norsk Industri er positiv til at regjeringen skal legge frem en slik stortingsmelding. Vi vil understreke behovet for en helhetlig tilnærming. Mange av virkemidlene for å tilrettelegge for økt verdiskaping og lønnsom sysselsetting, ligger i andre fagdepartement, og meldingen bør derfor ha en bred og tidlig forankring i berørte departement.

Det er viktig å fokusere på hvordan skape verdier av energiressursene, og ikke bare gi oppmerksomhet til hvordan verdier skal skapes ved uttak av ressursene. Skal Norge utvide bredden i mulige eksportprodukter og bidra til flere arbeidsplasser, er det viktig at energiressursene tas i bruk i hele landet slik at det skapes ytterligere verdier. Prosessindustrien er Norges nest største eksportbransje. En helhetlig verdikjedetilnærming legger grunnlaget for videreutvikling av eksisterende virksomheter, allianser, nyetableringer og eksportvekst i årene fremover. Dette også avgjørende for leverandørindustrien til olje og gass og maritim industri.

NHOs rapport [Grønne, elektriske verdikjeder](#) viser hvordan elektrifisering åpner for mange nye forretningsområder innen energiproduksjon og -distribusjon koblet mot bruksområder som transport, bygg og industri. Som energinasjon har vi flere lokomotivbedrifter, konkurransedyktige leverandørnettverk, forskningsmiljøer, kompetente investorer, samhandlingsarenaer og oppstartmiljøer som kan orientere seg mot nye forretningsområder og er et utgangspunkt for nye næringer. Samtidig kan vi tiltrekke oss nye investeringer og aktivitet fra internasjonale aktører.

Fornybar kraft blir en knapp ressurs. Mange av tiltakene industrien må gjennomføre for å redusere utslipp er kraftintensive, som omlegging til hydrogen, elektrifisering og karbonfangst. Landbasert og maritim transport, prosessindustrien, olje- og gassproduksjon og havbruk er eksempler på bransjer som søker å kutte sine utslipp ved å erstatte fossil energi med fornybar kraft. I tillegg kommer generell økt industriaktivitet.

Prosess21 legger frem sin hovedrapport tidlig i februar. Hovedanbefalingene herfra bør tas med i arbeidet med stortingsmeldingen. Det er utarbeidet en rekke ekspertgrupperapporter. Særlig relevant er [kraft og kraftmarked](#), men også [ny prosesssteknologi med lavere karbonavtrykk inkl. CCU](#), [karbonfangst](#), [European Green Deal](#), [vertskapsattraktivitet](#), [biobasert prosessindustri](#) og [produkt og tjenesteutvikling](#). Et eget ekspertnotat på batterier kommer snart.

Skal fastlandsindustrien videreutvikles i Norge, samtidig med en storstilt elektrifisering i andre sektorer, holder det ikke med tilstrekkelig krafttilgang – vi må ha rikelig. Det er den eneste måten vi kan få konkurransedyktige priser på. Dette behandles i Prosess21-rapporten "kraft og kraftmarked". Meldingen bør legge konkrete føringer for hvordan Norge skal øke sin kraftproduksjon. Betaling for bruk av kraftnettet må innrettes på en måte som sikrer forutsigbarhet og utnytter handlingsrommet i EU slik f.eks. Tyskland gjør. Om nødvendig må strukturen for den nasjonale beslutningsprosessen legges om.

Ordningen med opprinnelsesgarantier må avvikles eller endres. Den undergraver konkurransekraften til norske industribedrifter og hindrer elektrifisering.

Norsk Industri deltar i arbeidet med hvordan oppnå 50% kutt fra norsk sokkel innen 2030. Dette må ikke stoppe opp i påvente av stortingsmeldingen, tidsvinduet for midlertidig skatteendring og beslutningsprosesser for store prosjekter gjør at beslutninger må tas. Elektrifisering av offshoreinstallasjoner og maritim aktivitet er et viktig og riktig virkemiddel.

Det må skje på en måte som balanserer fastlands-Norges behov, gjennom en kombinert satsing på kraft fra land og havvind.

Havvind må komme raskt. Da trengs regelverk og infrastruktur. De midlertidige skatteendringene for feltutbygginger og større modifikasjoner gjør at det må være klart for PUD-innleveringer til 2022. En tydelig nasjonal målsetting, et rammeverk og konsesjonssystem som legger til rette for rask og effektiv utvikling av et ledende hjemmemarked, er avgjørende for å lykkes. [Se våre 5 punkter](#) om havvind.

Flytende havvind trenger et hjemmemarked i Nordsjøen. Konkrete prosjekter gir leverandørindustrien erfaring og viktige referanser, og vil gi stor eksportverdi ved salg av teknologi, produkter og tjenester til et globalt havvindmarked. Dette i likhet med hva vi har fått til innen olje og gass. Norge har fortrinn ved havner, arealer og kompetanse for produksjon og sammenstilling. European Green Deal åpner muligheter for havvind fra Nordsjøen, og krever et mer strukturert samarbeid mellom statene. TSO-ene og regulatorer må sikre gode regionale offshore grid-planer på tvers av landegrensene.

Regjeringens "Langskip"-prosjekt for CO₂-håndtering er en forutsetning for mange andre lavkarbonprosjekter i industrien, og er også knyttet til økt bruk av hydrogen som energibærer i industri og maritimt. Norsk Industri utarbeidet i våres [en oversikt over industriprosjekter som kan ta Norge videre etter krisen](#). Skal de realiseres trengs rammevilkår og et offentlig virkemiddelapparat som tilpasser seg industriens behov på en rask og dynamisk måte.

Det er viktig at det norske virkemiddelapparatet og EUs virkemidler fungerer sammen og forsterker hverandre. Bruk av frivillige avtaler er en suksess som leverer kostnadseffektive utslippskutt. Videre trenger vi målrettede tiltak som gir stor klimaeffekt og som samtidig bygger/sikrer lønnsomme eksportarbeidsplasser. Det europeiske kvotehandelssystemet er ikke tilstrekkelig for å få gjennomført klimatiltak raskt nok. Norge må se klimatiltak og industriutvikling i sammenheng.

Norsk Industri vil peke på behovet for å gjøre endringer i Enovas mandat, og viser til tidligere innspill om dette. Enova må utfylle og supplere EUs virkemidler. Uten teknologisk risikoavlastning i det norske virkemiddelapparatet vil det som kan bli norske flaggskipprosjekter bli nedprioritert fremfor lønnsomme og mer inkrementelle prosjekter. Dette vil være et steg tilbake for utviklingen av en grønn og avansert industri som har lange verdikjeder i Norge, med betydelige og positive klimaeffekter i større deler av verdikjeden (f.eks. i bruksfasen av industriproduktene). Nytt mandat for Enova bør forventes inntil hovedrapporten fra Prosess21 foreligger (februar 2021).

Norge må i større grad få gevinster av å investere i forskning, innovasjon, test og piloter. Da må vi ha virkemidler som bidrar til at vi får realisert de store industriprosjektene i Norge. Det er mye å lære av EUs oppfølging av Green Deal og ikke minst hvordan vi selv har bygget en verdensledende olje- og gassnæring. Konkrete mål og tiltak for industriell verdiskaping i sektorer hvor Norge har særlige komparative fortrinn bør følges av målrettede virkemidler for å sikre realisering av verdiskapingspotensialet.

I EU tas det nå i bruk offentlig-privat samarbeid på område etter område. Det er gledelig at Norge slutter seg til IPCEI for hydrogen. Norge bør delta i flere IPCEI-samarbeid hvor vi har særlige fortrinn, slik som batteri, lavkarbonindustri og CCS. Bruk av differansekontrakter, kombinert med kvalitetskrav, krav til HMS og ringvirkninger vil gi forutsigbarhet og sette fart i investeringene for å bygge nye lønnsomme verdikjeder i Norge.

Norsk Industri bidrar gjerne med ytterligere innspill i den videre prosessen.

Med vennlig hilsen
Norsk Industri

Stein Lier Hansen (sign.)